

Handläggare: Kerstin Henningsson
Telefon: 08-508 23 016

Till
Hägersten-Liljeholmens
stadsdelsnämnd 2011-11-24

Kulturvision 2030

Yttrande till kommunstyrelsen

Förvaltningens förslag till beslut

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och översänder till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Maria Mannerholm
stadsdelsdirektör

Lars Wennberg
avdelningschef

Sammanfattning

Kulturförvaltningen har tagit fram ett förslag till kulturvision 2030. Visionen har remitterats till övriga nämnder för att komma med förslag på hur de kan medverka till att kulturen kan få den position som krävs för att stadens övergripande vision – Ett Stockholm i världsklass – ska uppnås.

Förvaltningen framhåller i likhet med kulturvisionen vikten av att kulturen utvecklas och görs tillgänglig för alla. I takt med att staden förtätas ställs nya krav på gemensamma ytor för att utöva kultur. Mötesplatser efterfrågas med möjlighet att ta del av evenemang och att själva kunna skapa. Förutom en vision kring kulturen efterfrågar förvaltningen en strategi kring organisationen. Behov finns av en central organisation för samordning av satsningar och insatser över staden som kan komplettera och stötta stadsdelarna där så behövs.

Förvaltningens målgrupper är barn, ungdomar, personer med funktionsnedsättning, personer i behov av sociala insatser och äldre. Kulturen behöver finnas där invånarna finns, inte minst för de grupper som är minst rörliga över staden. Sannolikheten ökar även att de kulturovana tar del av utbudet ju enklare kulturen är att nå.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom administrativa avdelningen i samråd med avdelningen för samhällsplanering, förskoleavdelningen, avdelningen för social omsorg och avdelningen för personalfrågor och utförare inom äldreomsorg. Information till de fackliga organisationerna har skett vid samverkansgrupp 8 november och förvaltningsgrupp 15 november 2011.

Bakgrund

Stadsdelsnämnden har fått en remiss med förslag till Kulturvision 2030 för yttrande senast 15 december 2011. Kulturförvaltningen fick 2007 i uppdrag att ta fram en strategisk plan för kulturen i Stockholm. Därefter har en omfattande process med möten, workshops, enkäter, samtal och seminarier genomförts. Kulturförvaltningen har tagit fram en visionsdel varefter ärendet remitterats till övriga nämnder och bolag att komma med förslag till och synpunkter på hur de kan medverka till att kulturen kan få den position som krävs för att stadens övergripande vision – Ett Stockholm i världsklass – ska uppnås.

Ärendet

Kulturvisionen anger att Stockholm ska erbjuda sina medborgare, kreatörer och besökare en stad som är:

- Upplevelserik och attraktiv
- Tillgänglig och välkomnande
- Utmanande och nyskapande

Staden ska vara en mötesplats för kulturinnovatörer, producenter och finansiärer från hela världen. Den digitala utvecklingen lyfts fram som en viktig faktor för ett brett kulturskapande och kulturutövande. Det globala perspektivet och Stockholms mångfald är viktiga delar av stadens framtida kulturliv. Stockholms kulturtillgångar lyfts fram i form av stadens naturliga skönhet, historia, kulturinstitutioner, kulturutövare, eldsjälar och utbud både av småskaliga upplevelser och storslagna evenemang. Utvecklingen inom kulturområdet ska vara till för stadens invånare samtidigt som det ska locka till sig besökare både från övriga delar av Sverige och internationellt.

Den växande staden ger nya förutsättningar för ett starkt kulturliv även utanför city. Stockholmskulturen ska utvecklas och möjliggöra till deltagande för alla utan hänsyn till ekonomiska förutsättningar, ålder eller geografisk tillhörighet. Staden har förstärkt sitt varumärke genom att nya samarbetsformer etablerats mellan kulturlivet, näringslivet och andra samhällsområden.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Inledning

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltning verkar i ett område rikt på kulturarv. Två av Sveriges mest framstående industrier har haft sina verksamheter i stadsdelen; Alfred Nobels dynamitfabrik i Vinterviken och telekomföretaget Ericssons fabrik vid Telefonplan. I stadsdelen finns även en av Sveriges största koncentrationer av utomhusskulpturer – Västertorps skulpturpark – med sina 21 fristående skulpturer.

Ericssons gamla fabriksbyggnader har idag utvecklats till ett av Sveriges största kluster för företagare inom kreativa näringar, med bland annat Konstfack, Transit, Hyper Island, Materialbiblioteket och Kolonien, och är ett utpekade utvecklingsområde i Vision 2030 och Söderortsvisionen. Visionen för Telefonplan är att Telefonplan ska utvecklas till ett internationellt centrum för kreativa näringar.

Definition av kultur

Förvaltningen föreslår att en definition av kulturbegreppet skrivs in i inledningen av kulturvisionen.

Gemensamma ytor för utövande av kultur

Kulturvisionen inleds med att ”Stockholm ska växa med kultur!”. Hägersten-Liljeholmen är en av Stockholms snabbast växande stadsdelar. Förvaltningen ser positivt på att verka i en stadsdel som både har en stark historisk kulturell förankring samtidigt som den befinner sig in en expansiv utveckling. Kulturen behöver finnas där invånarna finns, inte minst för de grupper som är minst rörliga över staden som exempelvis äldre och mindre barn. Sannolikheten ökar även att de kulturovana tar del av utbudet ju enklare kulturen är att nå. Förvaltningen instämmer i kulturnämndens anförande att ett rikt kulturliv är nödvändigt för att fler människor ska känna sig hemma i en växande stad och att det är viktigt att man i stadsplanering tar hänsyn såväl till nya behov som till kulturmiljön.

Även om den äldre stadsplaneringen av områden som exempelvis Aspudden, Gröndal, Midsommarkransen och Västertorp dominerades av bostäder, planerades de även inrymma mötesplatser, affärer, ateljéer m.m. Folkbildningen stod i centrum. Mycket har hänt i stadsdelarna sedan dess. När nu staden förtätas ställs nya krav på gemensamma ytor för att utöva kultur. Mötesplatser efterfrågas med möjlighet att ta del av evenemang och att själva kunna skapa. Behovet av mötesplatser och lokaler behöver därför vägas in i samhällsplaneringen.

I nämndens yttrande till kommunstyrelsen 27 november 2008 över remissen ”Kultur i ögonhöjd – för, med och av barn och unga – strategisk plan för barn- och ungdomskultur i Stockholm 2009-2012”, framförde nämnden att en central funktion skulle kunna vara lösningen, med överblick över staden, dess behov och förutsättningar och som kan driva frågor gällande allmänna lokaler och mötesplatser såsom bibliotek, kulturhus, fritidsgårdar i byggprocesser. Denna funktion skulle också kunna ha till uppgift att samordna olika intressenter och intressen för samutnyttjande av arenor och platser.

Nå fler människor oftare

Förvaltningen instämmer i kulturnämndens anförande att Stockholms kulturliv ska växa och nå fler människor oftare. Stadsdelsförvaltningens målgrupper är barn, ungdomar, personer med funktionsnedsättning, personer i behov av sociala insatser och äldre.

Kultur är viktigt för barns och ungdomars lärande och för att bygga sin egen identitet. I kulturvisionen anges att i förskolan, skolan och på fritiden erbjuds alla barn och ungdomar att ta del av och själva utöva kultur för personlig utveckling. Under rubriken ”Lokal kultur i världsklass” föreslår förvaltningen att förutom skolan, även förskolan skrivs in i stycket om att den attraktiva kulturstaden Stockholm byggs av människor som tidigt får möta kulturen. Samma sak gäller under rubriken ”Staden är dess människor” där det står att alla barn och ungdomar har möjlighet till eget skapande och nås tidigt av kultur som är intensivt närvarande i skolorna.

Ur demokratisynpunkt är det viktigt att alla invånare hittar sitt uttryckssätt. Det är därför angeläget att tidigt få möjlighet att undersöka vad som är ens eget sätt att uttrycka sig på. Förskolorna och skolorna har en viktig funktion att fylla för att ge alla barn möjlighet att prova på exempelvis musik, dans, teater, bild och form. För att kunna erbjuda detta behövs tillgång till kunniga kulturpedagoger och kulturarbetare. Kulturskolan Stockholm har under många år haft nära samverkan med stadens skolor. Genom att integrera skapande ämnen i undervisningen kan nya vägar till lärande utvecklas.

I inledningen av kulturvisionen står bland annat att Stockholm ska erbjuda sina medborgare en stad som är tillgänglig och välkomnande. Personer med funktionsnedsättning är en grupp som mer än andra behöver en kultur som är tillgänglig i form av anpassade lokaler, hörslingor m.m.

Mötesplatser för äldre i stadsdelen är bland annat Hövdingagården och Antikträffen. Förvaltningen samverkar med pensionärsorganisationerna vars insatser är viktiga för att tillvarata de äldres intressen samt berika deras situation. Pensionärsorganisationerna lyfter ofta fram behovet av fler föreningslokaler, vilket ligger i linje med förvaltningens synpunkter om behovet av fler fysiska mötesplatser i takt med att stadsdelen växer. Förvaltningen vill även lyfta fram att äldre som bor på vård- och omsorgsboende ska ha en meningsfull tillvaro med olika aktiviteter och kultur, sång och musik.

Central organisation för samordning av kultursatsningar

Förutom en vision kring kulturen efterfrågar förvaltningen en strategi kring organisationen. Förutsättningarna för att utöva och bedriva kulturverksamhet ser olika ut i stadsdelarna. Det är viktigt att det finns en central organisation och funktion för samordning av satsningar och insatser över staden, som kan hålla i trådarna och har kulturkompetens både på djupet och på bredden samt kan komplettera och stötta stadsdelarna där så behövs. En del kontakter kan skötas via de digitala mötesplatserna, samtidigt som det behövs personer som driver idéer utifrån kulturvisionen. En samordning blir dessutom resurseffektivt.

Digitala utvecklingen

I kulturvisionen lyfts den digitala utvecklingen fram. Förvaltningen instämmer i att den tekniska utvecklingen är viktig, inte minst för utövande av kultur. Konstnärer och andra aktiva inom kulturskapandet ligger ofta i framkant med att använda och utforska nya medier.

Central bidragsgivning

Förvaltningen tror att föreningsbidrag, produktionsstöd och andra stödmöjligheter kommer att behövas även i framtiden för att kunna erbjuda invånarna olika former av kultur. Förvaltningen föreslår att bidragsgivningen flyttas centralt till en funktion som har kunskap och kännedom både om området och om staden som helhet. En centralisering av bidragsgivningen ökar också möjligheterna för en likabehandling av ansökningarna.

Kulturcentrum med bibliotek i Liljeholmen

I kulturvisionen under rubriken ”Stimulera nyskapande, entreprenörer och innovationer”, anges bland annat biblioteken som en arena för oväntade möten för många olika intressen och kulturyttringar. Förvaltningen vill här lyfta fram Liljeholmsområdet som i översiktsplanen utpekats som ett av Stockholms stadsutvecklingsområden. Förvaltningen vill i likhet med nämndens yttrande den

29 september 2011 till kommunstyrelsen över ”Förslag till strategisk plan för bibliotek i Stockholms stad 2011-2015” även här framhålla behovet av att ett kulturcentrum med bibliotek inrättas i Liljeholmen. I ett särskilt uttalande betonade nämnden vikten av att ett nytt bibliotek etableras i Liljeholmen som ska vara anpassat för alla, oavsett ålder, funktionsnedsättning, utbildning eller ekonomi. Nämnden lyfte fram att en ny kulturverksamhet länge har efterfrågats av medborgare i Liljeholmen och att nämnden därför gärna ser att ett kulturcentrum med bibliotek inrättas.

Sammanfattningsvis konstaterar förvaltningen att det är en stor utmaning att sprida kulturen så att fler grupper blir delaktiga. Förvaltningen framhåller i likhet med kulturvisionen vikten av att kulturen utvecklas och görs tillgänglig för alla.

Bilagor

1. Remissen om förslag till Kulturvision 2030